

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 09.06.2020 § 348

HEL 2020-002462 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

HSL on laskenut, että käynnissä olevista suurista joukkoliikenteen investointihankkeista Raide-Jokeri, Laajasalon raitiotiet ja Kivenlahden metro aiheuttavat lipunhintoihin yhteensä noin 18 %:n korotustarpeen, mikäli lippujen subventioaste on nykyinen 50 % ja HSL:n infrakorvauksista katetaan puolet lipputuloilla. Joukkoliikenteen palvelutason ja kilpailukyvyn parantaminen tulee vaatimaan myös tulevaisuudessa merkittäviä investointeja.

Helsingin kaupunginhallitus totesi 16.9.2019 lausunnossaan HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2020-2022 seuraavaa: ”Periaate, jossa joukkoliikennejärjestelmän kehittämisen investointikustannuksia kierrätetään HSL:n infrakorvausten kautta, tarjoaa mahdollisuuden kehittää kokonaisvaltaisesti seudun joukkoliikennejärjestelmää. Lippujen hintojen voimakas nostaminen infrakustannuksista johtuvien investointien kattamiseksi ei ole kestävä ratkaisu, kun seutu kasvaa vauhdilla. Subventioasteen voisi ajoittain määritellä erikseen hankekohtaisesti, jolloin kuntaosuuksien yhteenlaskettu osuus voi olla tilapäisesti yli puolet HSL:n tuloista. Tämä on perusteltua myös siksi, että infrainvestoinnit vaikuttavat myönteisesti kuntien maankäytön kehittämiseen.”

HSL:n nykyinen tariffijärjestelmä perustuu kaikkien jäsenkuntien kesken yhtenäisiin lippujen hintoihin ja kustannusten jaon periaatteisiin. Näin ollen yksittäinen kaupunki ei voi omalla päätöksellään kasvattaa subvention osuutta HSL:n kustannusten kattamisessa ja siten vaikuttaa omien kuntalaisten lippujen hintoihin. Kuntaosuuksien kasvattamisen tulee tapahtua kaikkien kuntien yhteisellä päätöksellä.

Ryhmäaloitteen tekemisen jälkeen alkaneen koronapandemian takia talouden näkymät ovat muutamassa viikossa heikentyneet olennaisesti. HSL:n joukkoliikenteen rahoitustilanne on muuttunut ainakin väliaikaisesti hyvin voimakkaasti, kun matkustajamäärä ja sen myötä lipputulot ovat pienentyneet yli 70 %:lla. HSL:n vuosibudjetti on noin 700 miljoonaa euroa vuodessa, josta puolet koostuu normaalioloissa lipputu-

11.8.2020

loista ja puolet jäsenkuntien maksamista kuntaosuuksista. Pandemian jatkuessa syksyllä saakka voivat lipputulot jäädä jopa 250 miljoonaa euroa ennakoitua pienemmiksi.

Tarve talouden tasapainottamiseen tulee vaikuttamaan useita vuosia sekä HSL:n että kaupungin toimintaan ja taloussuunnitteluun. Tulevien vuosien talouteen liittyy nyt paljon epävarmuutta. Joukkoliikenteen käyttäjien luottamus pitäisi pystyä palauttamaan ja siten välttämään kulkutapaosuuden merkittävä lasku. Joukkoliikenteen käyttöön liittyy hinnoittelun lisäksi myös palvelutaso siten, että sen heikentyessä myös käyttö voi vähentyä. Lipputulojen ohjausvaikutuksesta HSL:n talouden ja toiminnan suunnittelussa ei ole tarkoituksenmukaista täysin luopua. Tarvittavat talouden sopeutustoimet tulisi osata kohdistaa siten, että lipunhinnat, palvelutaso ja kuntakohtaisten maksuosuuksien taso saataisiin pidettyä kohtuullisessa tasapainossa. Erityisesti tässä taloudellisessa tilanteessa koronapandemian vuoksi ei ole edellytyksiä edistää joukkoliikenteen matkustajille maksutonta kokeilukautta. Joukkoliikenteen maksuttomuus on myös taloudellisesti ristiriidassa sen kanssa, että samalla halutaan kehittää kasvavan seudun joukkoliikennetarjonnan palvelutasoa.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa, että Helsingin kaupunginhallituksen aiemman linjauksen mukaisesti HSL selvittää yhteistyössä kuntien kanssa, mitkä ovat mahdollisuudet ja millä tavalla voitaisiin tilapäisesti kasvattaa kuntaosuuksien määrää siten, että ne muodostaisivat yli puolet HSL:n tuloista, kun yksittäisten isojen joukkoliikenneinvestointien infrakorvaukset aiheuttavat painetta lipunhintojen korotuksille. Tulevaisuudessa korotetulla kuntaosuudella voitaisiin pitää joukkoliikenteen lippujen hintataso kohtuullisena joukkoliikenteen investointeja poistettaessa. Kuntaosuuksien kasvattaminen on myös yksi kolmesta keinosta talouden tasapainottamiseen koronan aiheuttamassa talouskriisissä.

Käsittely

09.06.2020 Ehdotuksen mukaan

Kaupunkiympäristölautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan kuuden esityksen kokouksen viidentenä asiana.

02.06.2020 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121

11.8.2020

markku.granholm(a)hel.fi
